

STRESZCZENIA

Bogusław BEMBENEK, Politechnika Rzeszowska

PARTNERSTWO W ŁAŃCUCHU WARTOŚCI PRZEDSIĘBIORSTWA

W artykule przedstawiono strategiczny charakter partnerstwa w łańcuchu wartości przedsiębiorstwa. Autor ujmuje partnerstwo jako dynamiczny proces trwający w czasie w określonej przestrzeni, kreowany i kształtowany przez interakcje partnerów. Ponadto pokazuje, że partnerstwo jest efektywną odpowiedzią na szanse i zagrożenia płynące z turbulentnego otoczenia i stwarza możliwość wzmocnienia konkurencyjności przedsiębiorstwa na rynku.

PARTNERSHIP IN VALUE CHAIN OF ENTERPRISE

Summary: In the paper there was presented a strategic character of partnership in value chain of enterprise. The author understands under partnership some dynamic processes that take place in time, that are created and formed by interactions of partners. The author shows, that the partnership is an effective response to opportunities and threats which come from the turbulent surroundings and it makes possible to boost an enterprise competitiveness on the market.

Łukasz DZIOBAK, Uniwersytet Stefana Wyszyńskiego

ZDERZENIE CYWILIZACJI NA PRZYKŁADZIE KONFLIKTU W OSETII POŁUDNIOWEJ

Artykuł ma na celu opisanie historii sporu graniczno-narodowościowego pomiędzy Gruzją a Osetią Południową. Zawiera streszczenie podstaw, przyczyn i rozwoju walk, mających na celu zapewnienie autonomii Osetii Południowej i późniejszego przyłączenia ziem osetyńskich pod zwierzchnictwo moskiewskie.

CLASH OF CIVILIZATIONS BASED ON THE SOUTH OSSETIAN CONFLICT

Summary: The article aims to describe the history of the border and nationality disputes between Georgia and South Ossetia. It includes a synopsis of the rudiments, reasons and developments of warfare, which aim to ensure South Ossetia autonomy and the latter addition of Ossetian grounds under Moscow's supremacy.

Marcin GĘBAROWSKI, Politechnika Rzeszowska

POSTRZEGANIE TARGÓW PRZEZ POLSKICH WYSTAWCÓW W ŚWIETLE BADAŃ

W artykule, opierając się na wynikach badań pierwotnych, przedstawiono opinie wystawców dotyczące targów. Odniesiono się przy tym do: użyteczności współczesnych wydarzeń wystawienniczych, cech targów istotnych w aktywności marketingowej zróżnicowanych podmiotów rynkowych, czynników branż pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o udziale w targach, przyszłej aktywności wystawienniczej.

PERCEPTION OF TRADE SHOWS BY POLISH EXHIBITORS IN THE LIGHT OF EMPIRICAL RESEARCH

Summary

The article presents the opinions of Polish exhibitors concerning the trade shows (based on empirical research carried out in 2005 and 2008). In particular, the paper is referred to: usefulness of contemporary trade shows, features of trade shows (important for marketing activity), factors taken into consideration of making a decision about the participation in trade shows, future of exhibition activity.

Agata GIERCZAK, Grzegorz OSTASZ, Politechnika Rzeszowska

ELEMENTY RODZINNE I OSOBISTE W BUDOWANIU WIZERUNKU POLITYKA

Celem artykułu jest wykazanie, jak znaczący wpływ mają relacje rodzinne i wątki osobiste na kreowanie wizerunku polityka, a w konsekwencji na jego popularność i szanse wygrania wyborów. Pomimo że merytorycznie nie mają szerszego uzasadnienia, stanowią doskonałe narzędzie do manipulowania emocjami i opinią społeczeństwa.

FAMILY AND PERSONAL ELEMENTS IN CREATING AN IMAGE OF A POLITICIAN

Summary: The aim of the article is to show what tremendous influence family relations and personal issues have in creating an image of a politician, and as a consequence, on his or her popularity and chances of winning the elections. Although essentially they do not have any wider justification, they are a perfect tool for manipulating emotions and opinions of a society.

Hanna HALL, Politechnika Rzeszowska

SATYSFAKCJA KLIENTA – ANALIZA SPOSOBÓW INTERPRETACJI I MARKETINGOWE KONSEKWENCJE

Celem artykułu jest zaprezentowanie wybranych, istotnie różniących się interpretacji istoty satysfakcji konsumenckiej, różnych jej rodzajów, modeli i uwarunkowań, jako przesłanki praktycznych wniosków dla marketingowej działalności organizacji.

CUSTOMER'S SATISFACTION - ANALYSIS OF INTERPRETATION METHODS AND MARKETING CONSEQUENCES

Summary: The aim of the article is to present selected and different interpretations of customer's satisfaction concept. It also features types, models and terms of customer's satisfaction as a prerequisite of practical conclusions for marketing activity in organizations.

Anna IWANICKA, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

SATYSFAKCJA I JEJ ROLA W AKTYWNOŚCI RYNKOWEJ NABYWCY FINALNEGO

W artykule ukazano pojęcie satysfakcji, modele jej powstawania oraz elementy wpływające na zadowolenie nabywcy finalnego. Zaproponowano zestaw czynników wpływających na satysfakcję nabywcy finalnego oraz definicję tego pojęcia w odniesieniu do kategorii wartości dla klienta.

SATISFACTION AND ITS ROLE IN THE FINAL PURCHASER'S MARKET ACTIVITY

Summary: The aim of this paper is to present the notion of satisfaction, models relative to the formation of satisfaction as well as elements influencing satisfaction of the final purchaser. The author proposes a set of factors influencing satisfaction of the final purchaser and the definition of this term with reference to the category of value for the customer.

Małgorzata KAWALEC, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie

MARKETING PERSONALNY A MARKETING TRANSAKCYJNY

Artykuł stanowi próbę porównania nowoczesnej koncepcji marketingowej, którą jest marketing personalny, z podejściem transakcyjnym, zawierającym zestaw klasycznych instrumentów marketingowych, powszechnie wykorzystywanych przez wiele lat w teorii i praktyce marketingowej.

PERSONAL MARKETING VS. TRANSACTIONAL MARKETING

Summary: The paper is an attempt to compare the modern marketing idea-personal marketing-with the transactional one which contains the set of conventional marketing instruments commonly used in the theory and practice of marketing for several years.

Ryszard KLAMUT, Politechnika Rzeszowska

SKALA POSTAW ŻYCIOWYCH (LIFE ATTITUDE PROFILE – REVISED) JAKO METODA BADAŃ MIĘDZYKULTUROWYCH

Prezentowany artykuł przedstawia charakterystykę skali Life Attitude Profile – Revised (LAP-R) w perspektywie jej adaptacji kulturowej do warunków polskich. Jest to metoda psychologiczna, powstała w nurcie psychologii egzystencjalnej. Bada doświadczenie sensu życia jako wielowymiarowej struktury złożonej z podstawowych odniesień do siebie, życia i świata. Artykuł prezentuje zastosowaną procedurę adaptacji oraz charakterystyki ukazujące równoważność obu wersji (polskiej i kanadyjskiej). Równoważność obu wersji daje podstawy do stosowania prezentowanej skali w badaniach międzykulturowych.

LIFE ATTITUDE PROFILE – REVISED (LAP-R) AS A METHOD OF A CROSS CULTURAL RESEARCH

Summary: The article shows a characteristics of the Life Attitude Profile – Revised (LAP-R) in a perspective of cultural adaptation to the Polish culture. The LAP-R is a method of existential psychology. It studies the psychological meaning of life as a multidimensional structure composed of basic attitudes of life. The article depicts a procedure used of the adaptation and the parameters appeared an equivalence to both versions (the Polish and the Canadian – original). This equivalence allows to use the LAP-R as a method in cross-cultural comparison study.

Grzegorz MENDEL, Politechnika Rzeszowska

WSKAŹNIKI STRATEGICZNE JAKO ISTOTNY ELEMENT POMIARU KAPITAŁU LUDZKIEGO W ORGANIZACJI

W artykule przedstawiono charakterystykę wskaźników strategicznych wykorzystywanych w analizie kapitału ludzkiego w organizacji. Tym samym poruszono problematykę nie tyle ich interpretacji, oceny, ale również zastosowania w ramach prowadzonych ocen skali tego typu kapitału. Wydaje się bowiem, że w obecnych czasach wartość intelektualna stanowi znaczny element wartości rynkowej przedsiębiorstw. Sytuacja księgowa majątku firmy bardzo często znacznie odbiega od tego, co dyktuje rynek. Niekiedy różnica ta jest bardzo istotna i stanowi ona właśnie wartość wynikającą z „samych ludzi”, ich doświadczenia, intelektu i innych walorów, które na co dzień ciężko jest ocenić, a które stanowią niebagatelny składnik analizowanych przedsiębiorstw.

STRATEGIC INDICATORS AS A SIGNIFICANT ELEMENT OF HUMAN RESOURCES MEASUREMENT IN AN ORGANISATION

Summary: In the article the characteristics of strategic indicators applied in the analysis of human resources in an organisation were presented. There were discussed the issues not only connected with an interpretation but also assessment and application within the scale of this type of capital. It seems that nowadays an intellectual value is an important element of market value of enterprises. The accounting situation of the company property differs from the situation on the market. Sometimes this difference is so significant and makes up the value of employees, their experience, intellect and features which are hard to judge but they are an indispensable factor for company development.

Tomasz MISIAK, Politechnika Rzeszowska

EKONOMICZNE ASPEKTY WPROWADZENIA EURO W POLSCE

Artykuł stanowi próbę usystematyzowania oraz przedstawienia ważniejszych ekonomicznych korzyści i kosztów przyjęcia przez polską wspólną walutę – euro. Dokonano również porównania ważniejszych wskaźników makroekonomicznych strefy euro do państw tzw. triady (USA, Japonia, UE). Celem porównania była próba ukazania konkurencyjności oraz pozycji ekonomiczno-handlowej tego obszaru w gospodarce światowej.

ECONOMIC ASPECTS FOR EURO INTRODUCTION IN POLAND

Summary: The article makes some attempt to systematize as well as present of economic benefits and costs of common currency adoption (Euro) in Poland. There was also made a comparison among significant macroeconomic indicators from Euro area in regard to countries from TRIAD (USA, Japan EU). The aim of the conducted comparison was an attempt in pinpointing competitiveness as well as economic-trade position of this area in world economy.

Jadwiga NYCZ-WRÓBEL, Politechnika Rzeszowska

NOWE WYZWANIA W ZAKRESIE MOTYWACYJNEGO ASPEKTU ZARZĄDZANIA ZASOBAMI LUDZKIMI

W artykule przedstawiono współczesne podejście do procesu zarządzania personelem, ze szczególnym uwzględnieniem obecnie stosowanych narzędzi motywowania. Zaprezentowano możliwość wykorzystania motywacyjnych aspektów, m.in. w procesie rekrutacji, wprowadzania nowego pracownika do pracy, ustalania celów i zadań, szkolenia, komunikacji wewnętrznej oraz wynagradzania.

NEW CHALLENGES AND THE LATEST MOTIVATING TOOLS IN THE AREA OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

Summary: The article presents a modern approach to the process of personnel management. It carefully examines the latest motivating tools and shows their practical aspects in various processes such as hiring and initial training, setting aims and tasks, staff training, internal communication and compensation.

Izabela OLEKSIEWICZ, Politechnika Rzeszowska

TERRORYZM JAKO NAJWIĘKSZE ZAGROŻENIE DLA GOSPODARKI WSPÓŁCZESNEJ EUROPY

Autorka stara się ukazać, że terroryzm oddziałuje na różne sfery życia państwa i społeczeństwa. Podkreśla, że we współczesnym świecie nie jest możliwe całkowite oddzielenie życia społeczno-politycznego państwa od jego życia gospodarczego, ponieważ stabilność polityczna państwa determinuje jego stabilizację finansową i wpływa na decyzje indywidualnych konsumentów, a przez to warunkuje właściwy rozwój gospodarki państwa. Autorka zauważa także, że w obecnej epoce istnieje niebezpieczeństwo wykorzystania przez terrorystów nowych narzędzi i metod działania, nawet broni masowego rażenia. Jej użycie mogłoby spowodować nieobliczalne skutki polityczne, ekonomiczne i chaos na świecie, a w konsekwencji globalny kryzys ekonomiczny.

TERRORISM AS THE BIGGEST DANGER FOR ECONOMY OF CONTEMPORARY EUROPE

Summary: The author tries to show that terrorism affects different spheres of state and society life. It stresses that in modern world it is not possible to separate socio-political state code from its economic lead because state political stability ensures its financial stability and affects to the decisions of individual consumers, and thus a prerequisite for the proper development of the state. It also points that in the current era there is a danger of using new operation tools and methods by terrorists even weapons of mass destruction. Its using could lead to unpredictable political and economical consequences, chaos in the world, and in the result the global economic crisis.

Renata PIĘTOWSKA-LASKA, Politechnika Rzeszowska

ANALIZA PRODUKTYWNOŚCI PRACY W POLSCE I KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ

W artykule zaprezentowano istotę i znaczenie produktywności pracy w działalności operacyjnej przedsiębiorstwa. Zaprezentowano kwalitatywną i kwantytatywną koncepcję produktywności. Ukazano produktywność pracy *sensu largo* i *sensu stricte* w Polsce i krajach Unii Europejskiej.

ANALYSIS OF PRODUCTIVITY OF WORK IN POLAND AND IN COUNTRIES OF EUROPEAN UNION

Summary: The article presents the essence of the productivity of work in operating activity of enterprise. This article describes the productivity of work of sense largo and sense in Poland and in the countries of European Union.

Марина РАДСВА, Klasyczny Prywatny Uniwersytet w Zaporoziu

КОРПОРАТИВНІ КОНФЛІКТИ В СИСТЕМАХ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Визначено основні види корпоративних конфліктів між суб'єктами корпо-ративних відносин. Визначено джерела виникнення конфліктів: втрата контролю власниками над менеджментом, втрата економічної влади міноритарними власниками, розподіл дивідендів, опортуністична поведінка менеджменту, асиметрія інформації, зростання соціальної функції та соціальних наслідків функціонування корпорації. Запропоновано окремі заходи з подолання означених конфліктів.

Ключові слова: конфлікти, корпоративне управління, власність, соціальна відповідальність

KONFLIKTY KORPORACYJNE W SYSTEMACH KORPORACYJNEGO ZARZĄDZANIA

Streszczenie: W artykule określono rodzaje konfliktów korporacyjnych między podmiotami korporacyjnych stosunków. Ustalono źródła powstania konfliktów: utratę kontroli właścicieli nad managementem, utratę władzy ekonomicznej przez właścicieli mniejszościowych, podział dywidendy, oportunistyczne zachowanie się managementu, asymetrię informacji, wzrost społecznej funkcji oraz społecznych wyników funkcjonowania korporacji. Proponuje się poszczególne przedsięwzięcia dla zwalczania wymienionych konfliktów.

Jan RAJCHEL, Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych w Dęblinie

EWOLUCJA ISTOTY I ZAKRESU BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO

Artykuł poświęcony jest wybranym problemom nowego ujmowania istoty i znaczenia terminu „bezpieczeństwo narodowe”. Przedstawiono kształtowanie się zakresu pojęć związanych z bezpieczeństwem narodowym, począwszy od czasu drugiej wojny światowej. Następnie w ujęciu chronologicznym omówiono koncepcje poszczególnych badaczy problemu, zwracając uwagę na podejmowane próby określenia zakresu treściowego tego terminu. Uwzględniono przede wszystkim bogaty dorobek autorów amerykańskich reprezentujących wiele dyscyplin nauki. Na tym tle nakreślono koncepcje bezpieczeństwa narodowego Polski, zwłaszcza po 1990 roku.

EVOLUTION OF ESSENCE AND RANGE OF NATIONAL SECURITY

Summary: The article presents the new approach to a term of national security. The development of terms related to national security has been described since the Second World War. The concepts of particular researchers, paying attention to attempts of definition of content range of this term, have been presented in chronological order. The works of American authors of various scientific backgrounds have been taken into account, compared with the concept of Poland's national security, especially after 1990.

ПУБЛИЧНАЯ МОРАЛЬ

В статье демонстрируется различие между традиционной этикой построенной на базе моральных отношений, возникающих между близко знающими друг друга людьми (так называемая соседская этика) и этикой необходимой для публичной морали. Последняя предполагает отношения между большими группами людей, императивы, связанные с исполнением публичных функций, добродетели, ориентирующие на стандарты совершенства во владении современными технологиями и средствами труда. В публичной морали принцип «относись к другому так же, как ты хотел бы, чтобы относились к тебе самому» (золотое правило) получает существенные ограничения. Одной из характеристик нормативов публичной морали является их институционализация, тяготение к механизмам жесткого контроля поведения, что отражается в создании различных кодексов. Но, с нашей точки зрения это не ограничивает возможности этики добродетелей, которая, наоборот получает расширение внутри самих кодексов.

MORALNOŚĆ OBYWATELSKA

Streszczenie: W artykule omówiono różnicę pomiędzy etyką tradycyjną opartą na moralnych zasadach pomiędzy ludźmi, którzy są z sobą w bliskim kontakcie (tzw. etyka sąsiedzka), a etyką konieczną do zachowania moralności publicznej. Ta ostatnia wskazuje na związek pomiędzy dużymi grupami ludzi, osobami zarządzającymi, pełniącymi funkcje publiczne, które przyjmują współczesne technologie, jak również umiejętności współpracy za pomocą nowoczesnych środków. Główna zasada moralności, a tym samym jej złota reguła "traktuj innych tak samo, jakbyś chciał, aby inni cię traktowali", ma pewne ograniczenia. Jedną z takich cech publicznej moralności jest to, że jest ona jak prawo, które ma swoje odzwierciedlenie w różnych kodach. Jednak w opinii autora nie jest to ograniczenie cnót, wręcz przeciwnie, kody te przekazują nowe znaczenie.

Jan RYBAK, Politechnika Rzeszowska

CZY WSPÓŁCZESNE DEMOKRACJE POTRZEBUJĄ JESZCZE PRZYWÓDCÓW? ROLA I ZNACZENIE PRZYWÓDZTWA POLITYCZNEGO W OBLICZU ZMIAN CYWILIZACYJNYCH

Problem przywództwa politycznego jest dzisiaj pozornie nieaktualny, bowiem podział społeczeństwa na przywódców i podwładnych sięga korzeniami kultury przeddemokratycznej – z drugiej strony jednak dzisiejsze mass media kładą nacisk na osobowości a nie programy, a wyborcy oczekują od polityka wizji, która nada sens skomplikowanej rzeczywistości. Badania nad przywództwem rozwijały się od interpretacji mitycznych i sakralnych do spojrzeń biorących pod uwagę kontekst kulturowy. Zdaniem autora współcześnie następuje ewolucja przywództwa w kierunku doskonalenia mechanizmów legitymizacji liderów politycznych – również za pomocą instrumentów marketingu politycznego. W tym sensie przywództwo polityczne zyskuje dzisiaj na znaczeniu.

DO CONTEMPORARY DEMOCRACIES STILL NEED LEADERS? THE ROLE AND SIGNIFICANCE OF POLITICAL LEADERSHIP IN FACE OF CIVILIZATION CHANGES

Summary: The article attempts to resolve a paradox that characterizes political leadership phenomenon: on the one hand nowadays this problem seems to be out of date, because distinction in society between leaders and subjects derives from pre – democratic culture; on the other hand contemporary mass media pay attention to personalities, not the issues, and voters require from a politician vision that could explain complicated reality. Research on leadership has been developing from mythical and sacral interpretations to perspectives that take into account cultural context. According to the author, contemporary evolution of the leadership takes place towards the improvement of political leaders legitimization mechanisms – also using the political marketing methods. In this way nowadays the importance of political leadership increases.

Ludmiła SŁOBODZIAN, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

POLITYKA PRYWATYZACYJNA ROSJI W OKRESIE TRANSFORMACJI

Nowa Rosja odziedziczyła po socjalizmie prawie zupełnie znacjonalizowaną gospodarkę. Z tego też powodu na rynku rosyjskim brak jest odpowiedniej infrastruktury, jak również mechanizmu konkurencyjności, który nie działa tak dobrze, jakby mógł. Rynek kapitałowy oraz rynek pracy – nierozdzielalne części systemu rynkowego – są nadal prawie zupełnie nieobecne w pokomunistycznej gospodarce, gdyż ci, którzy przyjęli kryteria rynkowe nadal są zbyt uzależnieni od państwa. Głównymi elementami wszelkich przemian oraz reform gospodarczych w Rosji są: stworzenie wielosystemowości, konkurencyjna gospodarka rynkowa, jak również przemiana własności państwowej na prywatną. Jednakże w praktyce procesy te okazały się zbyt skomplikowane i były prowadzone w nieodpowiedni sposób. Fundamentalnym celem prywatyzacji są, przynajmniej teoretycznie, odnoszący sukcesy na rynku właściciele prywatni, który ustanawiają efektywną i konkurencyjną gospodarkę, która na równi współpracuje z innymi krajami, zarówno na rynku krajowym, jak i zagranicznym, jak również liczna klasa średnia, która jest prawdziwą podstawą demokracji oraz stabilności politycznej.

RUSSIAN PRIVATIZATION POLICY IN THE TRANSITION PERIOD

Summary: New Russia inherited from the „real socialism” almost completely nationalized economy. That is why – for the time being – Russian market lacked appropriate infrastructure and the competition mechanism did not work as good as it could have. The capital market and the labour market – both inseparable parts of the market system – are still hardly present in the post-communist Russian economy, while those players that have already adopted market criteria, are still too dependent on the state. It is not unusual that the state bureaucracy (the same as in the past) does not want to quit its positions and keeps trying to restore the widespread state economic intervention. Under such circumstances, the process of privatization appears to be of especially major significance.

The core elements of all transition processes and economic reforms in Russia are: creation of a multisystem, competitive market economy as well as transformation to the private property as a basic and dominant form of ownership. However, in practice this processes went complicated and were led in an inconsequent manner.

The fundamental aim of privatisation is – theoretically – to give the market economy’s actors successful owner, to set up efficient and competitive economy that cooperates evenly with other countries both on the internal and foreign market, and to establish numerous middle class – a real basis for the democracy and political stability.

Mirosław SOŁTYSIAK, Politechnika Rzeszowska

RYZIKO I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W PROCESIE INWESTYCYJNYM

W artykule zaprezentowano zagadnienia związane z występowaniem zjawiska ryzyka w procesach inwestycyjnych. W pierwszej części omówiono istotę ryzyka. Następnie scharakteryzowano ryzyko występujące w procesie inwestycyjnym. W dalszej części omówiono zagadnienia związane z zarządzaniem ryzykiem w procesie inwestycyjnym.

RISK AND RISK MANAGEMENT IN TERMS OF INVESTMENT PROCESS

Summary: The article presents issues concerning phenomenon of risk in terms of an investment process. The first part of the paper discusses the essence of the risk. The following part discusses the risk occurring in the investment process. The last part elaborates various problems related to the risk in the investment process.

Hanna SOMMER, Politechnika Rzeszowska

SKUTKI PROCESÓW GLOBALIZACJI W OPINII MIESZKAŃCÓW POWIATU KROŚNIĘŃSKIEGO

W artykule podjęto aktualny temat dotyczący zmian dokonujących się w całej społeczności światowej. Zjawisko to, zwane globalizacją, jest następstwem rozwoju cywilizacyjnego. Jest to proces nieodwracalny i nieunikniony, wpływający na całe społeczeństwa i na każdego z nas z osobna. Świat stał się „globalną wioską”. Tak jak wszystko inne, tak i globalizacja ma swoje plusy i minusy, może dać światu wiele korzyści, jak i doprowadzić do samozagłady.

AFTER-EFFECTS OF GLOBALIZATION PROCESSES IN OPINION OF INHABITANTS OF KROŚNIĘŃSKI POWIAT

Summary: The article aims at changes which are created in al world society. The phenomenon called globalization is after-effect of civilization progress. This process is irreparable and unavoidable and governs all societies and each of us. The world became a “global village”. As everything else, globalization has pros and cons, it can give the world many advantages, but also can bring on self-destruction.

Łukasz SZYDEŁKO, Politechnika Rzeszowska

RACHUNEK KOSZTÓW DZIAŁAŃ W ZARZĄDZANIU PRZEDSIĘBIORSTWEM ZORIENTOWANYM PROCESOWO

W przedsiębiorstwach zorientowanych procesowo z powodzeniem może być wdrożony rachunek kosztów działań. Jest on generatorem wielu różnych informacji kosztowych, które często są wykorzystywane do zarządzania takimi organizacjami. Jest pomocny przede wszystkim w ustalaniu kosztów poszczególnych procesów i działań oraz w procedurach kalkulacyjnych związanych z ustaleniem kosztu jednostkowego wytworzenia i wyceną produkcji w toku.

ACTIVITY BASED COSTING IN MANAGEMENT OF PROCESS ORIENTATED COMPANY

Summary: In process orientated company we could implement Activity Based Costing. The internal parts of companies are process responsibility centers, which are managed by process owners. They are responsible for achieving the goals (operational and strategic) and use process metrics such as process costs. Activity Based Costing delivers them the information about this. It causes that the company organizational and economic effectiveness increase.

Bogusław ŚLUSARCZYK, Politechnika Rzeszowska
Janina KONIUCH, Wyższa Szkoła Zawodowa w Jarosławiu

GENEZA, PRZESŁANKI I KIERUNKI ROZWOJU WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ

Artykuł poświęcony jest rozwojowi współpracy transgranicznej, która stanowi element europejskiej polityki spójności, a także spełnia bardzo istotną rolę w rozwoju poszczególnych regionów przygranicznych oraz społeczności lokalnych i podniesienia ich standardu życia. Rozwijana współpraca polsko-ukraińska na wschodniej granicy państwa jest tym bardziej istotna, że odbywa się na zewnętrznej granicy UE. W związku z tym że współpraca transgraniczna na tej granicy napotykała na wiele barier natury politycznej, ekonomicznej, technicznej, społecznej, organizacyjnej i prawnej, stąd po 1989 w Polsce pojawiła się szansa podjęcia nowych inicjatyw regionalnych i lokalnych.

GENESIS, PREMISE AND DIRECTIONS OF DEVELOPMENT OF TRANSFRONTIER COOPERATION

Summary: The article presents development of the transfrontier cooperation, which makes up the element of European policy of cohesion. The transfrontier cooperation fulfils its role in community development as well as border regions in the very essential part. The Polish – Ukrainian cooperation on the Eastern border of the state is more essential than on external border of UE. In relation with it, that transfrontier cooperation on the Polish – Ukrainian border encountered on many barriers of political, economic, technical, social, organizational and legal nature after 1989.

Anatolii TKACH, Tetyana GAYDUKOVA, Klasyczny Prywatny Uniwersytet w Zaporoziu

THE GLOBAL FINANCIAL CRISIS AND MANAGEMENT IN THE METALLURGICAL INDUSTRY OF UKRAINE

Declining of business activity of global consumers of metallurgy products is considered in the article, also it describes the negative results of metallurgy industry of Ukraine. There were defined the problems of management in the conditions of production decline in MMC and the appearance of crisis situation on the metallurgy market.

GLOBALNY KRYZYS FINANSOWY A MANAGEMENT W HUTNICTWIE UKRAINY

Streszczenie: Rozpatrzono obniżenie aktywności biznesowej światowych nabywców produkcji hutnictwa oraz negatywne odzwierciedlenie tych procesów we wskaźnikach przedsiębiorstw hutniczych Ukrainy. Określono zadania managementu w warunkach zmniejszenia produkcji w hutniczo-górnym przemyśle i powstania sytuacji kryzysowej na tym rynku.

Тамара ТКАЧ, Класичний Приватний Університет в Запоріжжя

УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ СТРУКТУРОЮ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Стаття присвячена проблемам відставання адаптації освітнього простору від динаміки сучасних суспільних змін, змін в управлінні, структурі та змісті освіти. Управління організаційною структурою сучасного освітнього простору розглядається, як процес переорієнтації з сфери знань, отриманих у готовому вигляді, що втрачають свою актуальність у майбутньому, із визначення готового зразка людини, адже це не може забезпечити адекватну побудову життєвих перспектив в умовах непередбачуваного майбутнього, до нового змісту освіти. Аналізується потреба створювати і забезпечити умови для розвитку мислення учнів, вироблення практичних навичок, вивчення процедур, алгоритмів, технологій різноманітних видів освітньої діяльності, збільшення кількості практикумів, інтерактивних і колективних форм роботи, формування практичних навичок аналізу різноманітної інформації, розвитку потреби в самоосвіті. Надання таких можливостей міститься в управлінських змінах організації освітнього простору та його структурних компонентів.

Ключові слова: освітній простір, організаційна структура, управління, випереджальний розвиток, формальна і неформальна форми освіти.

ZARZĄDZANIE ORGANIZACYJNĄ STRUKTURĄ WSPÓŁCZESNEJ PRZESTRZENI EDUKACYJNEJ

Streszczenie: Artykuł podejmuje problemy opóźnienia adaptacji przestrzeni edukacyjnej do dynamiki współczesnych społecznych zmian, zmian w zarządzaniu, w strukturze i treści edukacji. Została przeanalizowana potrzeba kształtowania i zagwarantowania uwarunkowań dla rozwoju myślenia uczniów, nabycia praktycznych sprawności, zbadania procedur, algorytmów, technik różnych rodzajów działalności edukacyjnej, zwiększenia ilości praktycznych zajęć, interaktywnych i zbiorowych form pracy, kształtowania praktycznych nawyków analizowania informacji, rozwoju zapotrzebowania na autodydaktykę. Uzasadnia się wnioski, że udostępnienie tych możliwości jest uzależnione od zmian w organizowaniu przestrzeni edukacyjnej i składowych jej struktury.

Joanna WIAŻEWICZ, Politechnika Rzeszowska

ZNACZENIE KOMUNIKACJI MARKETINGOWEJ DLA GMIN

W artykule przedstawiono wyniki badań na temat oceny znaczenia komunikacji marketingowej i jej roli w kreowaniu wizerunku w otoczeniu w opiniach gmin w województwie podkarpackim. Ponadto analizie poddano rozwiązania, jakie przyjęły gminy w celu realizacji zadań związanych z promocją.

THE RELEVANCE OF MARKETING COMMUNICATION FOR COMMUNES

Summary: The paper presents the research results which reflect the evaluation of relevance of marketing communication and its influence on creation a good image in the environment in opinions of the communes which belong to Podkarpackie province. Moreover, the solutions implemented by the communes in order to promote themselves were analyzed.

Teresa WOLICKA, Władysław ORŁOWICZ, Marek MRÓZ, Politechnika Rzeszowska

MATERIAŁY STOSOWANE W NOWYCH MODELACH SAMOCHODÓW OSOBOWYCH

Skomplikowane kształty wielu elementów samochodów decydują o tym, że stosowanie technologii odlewniczej do ich wykonywania jest uzasadnione ekonomicznie. Obowiązujący obecnie wymóg obniżenia emisji spalin, wymusza na producentach zmniejszenie wagi samochodu. Poprzez to zmniejszone zostanie zużycie paliwa. W związku z tym w samochodach rośnie udział odlewów cienkościennych wykonanych z materiałów zapewniających zadowalający poziom właściwości użytkowych. Rośnie również znaczenie nowych procesów technologicznych i nowych materiałów pozwalających poprawić żywotność elementów poprzez ich uszlachetnianie powierzchniowe.

MATERIALS APPLIED IN NEW MOTOR CAR MODELS

Summary: Complex shapes of many motor car elements decide that the use of foundry technologies in the manufacturing process remains economically feasible. The presently applicable emission thresholds force the manufacturers to reduce the overall vehicle weights. That in turn results in reduction of fuel consumption. As a result, contemporary motor cars include an increasing share of thin-walled castings made of materials guaranteeing satisfactory level of functional properties. At the same time, an increasing significance is attached to new technological processes and new materials allowing to extend the service life of car components by means of surface improvement techniques.

Marian WOŹNIAK, Politechnika Rzeszowska

WPLYW INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ NA WIZERUNEK POLSKIEJ WSI

Obszary wiejskie stoją w obliczu przemian związanych ze zmianami wizerunku wsi trzeciego tysiąclecia oraz z niekorzystnymi zjawiskami sytuacji społeczno-ekonomicznej zachodzącymi na obszarach wiejskich. Ich rozwój nie jest obecnie ściśle związany z produkcją żywności, ale z wytwarzaniem żywności wysokiej jakości i koniecznością rozwijania, obok efektywnego rolnictwa, efektywnej przedsiębiorczości pozarolniczej. Coraz częściej rozwój wsi jest interpretowany w aspekcie jego wielofunkcyjności, w którym rolnictwo jest jedną z działalności prowadzonej przez gospodarstwa rolne.

INFLUENCE OF EUROPEAN INTRGRATION ON POLISH COUNTRY IMAGE

Summary: Rural areas are facing transformation related to changes in image of third millennium rural areas as well as non-beneficial socio-economic phenomenon which appears on the rural areas. Development of their, is not presently closely connected with food production but with production of high quality food and with necessity to develop effective non-agricultural entrepreneurship next to effective agriculture. More often rural development is an object of interpretation in aspect of its multi-functionality where agriculture is one of many others activities conducted by rural farms.

Beata ZATWARNICKA-MADURA, Politechnika Rzeszowska

NARZĘDZIA CRM A STANDARD OBSŁUGI KLIENTÓW

Celem artykułu jest zaprezentowanie narzędzi CRM i ich wpływu na standard obsługi klienta. System CRM został stworzony do poprawy kontaktów z klientami, a więc jego głównym założeniem jest podwyższanie standardu obsługi. Poszczególne narzędzia CRM wpływają na standard obsługi w różnorodny sposób.

CRM TOOLS AND STANDARD OF CUSTOMER SERVICE

Summary: The article aims to present CRM tools and their influence on standard of customer service. CRM system has been created to improve relations with customers so its main assumption is to increase level of customer service. Given tools of CRM influence standard of customer service in a various way.